

Name : Attia Altaf.
Subject : Punjabi

سوال نمبر 1:

باقی صدیقی دی شاعری لوکے گیتاں دے
سٹڑے لگدی اے۔ شعری مثالوں نال ثابت کرو۔

(1) تعارف :-

باقی صدیقی پوراں پوٹھواری لہجے دے نمائندہ
شاعر بن۔ باقی صدیقی دا اصل "محمد افضل ساہن" اے۔
آپ ۱۹۰۹ نوں ٹکسلا ضلع روالپنڈی دے اک گاؤں
سیما وچ پیدا ہوئے۔ آپ نے اردو کے پنجابی نظماں
لکھیاں۔ باقی صدیقی نے تن اردو مجموعے تے اک نعتیہ کلام
"زادِ سفر" تے دو پنجابی مجموعے "کے گھڑے" تے "زخمی پیار"
لکھے۔ باقی صدیقی ۱۹۶۹ نوں وفات پا گئے۔

(2) کے گھڑے داؤ پروا :-

باقی صدیقی دا مضمون "کے گھڑے"
کل ۶ ابواب تے ۹۱ صفحے بن۔ اے پہلی واری مجلس
شاہ حسین ولوں چھاپا۔ اس دے کل ابواب درج ذیل بن
1. ایویں میڈے صاف کھو 2. دل غمرا نا پینڈا نا پے
3. وگنا پیا سوا ڈھورا 4. کہیں دے دن چار
5. باری وچ بیٹھا آکاں 6. ہری جوانی شکر دوپہراں

(3) کے گھڑے دا ثقافتی تے پوٹھواری لہجہ :-

باقی صدیقی پوراں نے ثقافتی تے پوٹھواری لہجے بیان کیتا
۱۔ اس وچ باقی صدیقی پوراں نے معاشرے دے حالات

دی عکاسی کیتی اے۔

(۶) معاشرتی حالات دی عکاسی:-

باقی صدیقی سوراں نے اپنی نظماں

وچ معاشرتی حالات دی عکاسی کیتی اے۔ اوہ معاشرے دی

کوچھاں توں جنگی طرح واقف ہن۔ اوہ جاگیردار طبقے دی

ناانصافیاں توں اپنی انگلیاں دے سامنے ویکھ رہے ہن

پر اوہ کچھ کر نہیں سکدے۔ اس لیے ایہاں نے اپنی

نظماں دے ذریعے بیان کیتا اے۔ نظم "ایویں میدے

بھافر کھلا" وچ اوہ بیان کردا اے کہ کسے دی وی

عزت محفوظ نہیں اے۔

ہل دل آن، جھکڑ جھپن

چڑے اڈن، صافے کھن

تولا تک نہ سواں

باری وچ بیٹھا تولاں

صیلی ہوئی چادر چٹی

گلی گلی نی اڈنی مٹ

پھکاں پھک نہ سواں

باری وچ بیٹھا تولاں

(۷) ظاہرے باطن دا فرق:-

باقی صدیقی سوراں نے اپنی نظم

"میں نے میں" وچ ظاہرے باطن دا فرق بیان کیتا

اے۔ کہ انسان کس طرح اندر تے باہر مختلف سوندا

اے۔ انسان کس طرح اپنے اندر دے انسان توں جھنڈا

اے۔ ہر انسان دے مختلف روپ سوندا میں جس

توں باقی صدیقی سوراں اپنی نظم وچ بیان کر دے ہن

۷
 میں انسان منڈے کئی پھاویں
 اک پھاوا منڈا دنیا تے
 سور پھاوا منڈے اندر شوکن
 منڈی بنیاں پٹن
 منڈی مٹی چٹن
 میں گھٹا وچ بیٹا
 دنیا کولوں ڈرنا
 ایناں آتیں زنگ برنگے پردے پاواں
 لا راسا خوشبوا
 اپنا گند چھپاوا۔

(6) مناققت دی سچی تصویر:-

باقی صدی یوراں تے
 اپنی نظماں وچ مناققت دی سچی تصویر پیش کیتی
 اے۔ اوہ جاگردانہ نظام ہے اویں دی مناققت توں
 جنگی طرح واقف بن۔ ایناں کس طرح عریب لوکاں
 دا حق تلف کیا۔ اسی توں اوہ جاندا رہن
 ہے معاشرے دی اس مناققت توں اپنی نظم وچ بیان کردا
 ۷ سنگ اٹی نہ پچا دھانہ

گل گئے نہ پھونک
 فیر وی کپڑا آکے
 کوڑا ہونا وڈا لوک

(7) معاشرتی برائیاں:-

باقی صدی یوراں معاشرتی برائیاں
 توں اپنی نظماں دے ذریعے با نقاب کرد بن۔ کیوں
 ہے اوہ معاشرتی برائیاں توں روک نہیں سکدا

ۛ ندره فکلا بی چنی رنگی

میں فکلا بی تگ

رو دلاں نا اتنا ملنا

تگ نہ سہا یاں جگ

(10) بڑھایے دا بیان :-

باقی صدیقی سوران نے اپنی شاعری وچ

بڑھایا دا بیان کیا اے۔ ایناں نے لہجہ جوانی تون ریل گڑی

کے بڑھایا تون ٹیشن تال مہال دیتا اے۔ اوہ کیندا

سنا کہ جوانی دی ریل گڑی تھوڑی دیر لئی ٹیشن ۛ

اک روکھی اے تے روٹک راندی اے تے فیر اپنی منزل

دل چل پندی اے۔

ۛ گڑی لنگھ گئی

تے پچھ رہ گیا

بھاں بھاں کرناں ٹیشن

تے شاں شاں کرناں کن

(11) لوک گیتاں دا رنگ :-

باقی صدیقی سوران دی نظماں وچ

لوک گیتاں دا رنگ نظر آندا اے۔ ایہی دے پیر رنگ وچ پھوٹو

پھوٹواری لپی نظر آندا اے۔

ۛ وگنا پیاں سوا ڈھولا

چھڈ رہا میری باہنہ ڈھولا۔

(12) کھون دے دن چار :-

باقی صدیقی سوران دی نظماں وچ

تن کھڑا دا ذکر کیا اے۔ جھپن جھپائی، اٹی ڈنہ

کھڑی۔ اسی وچ اوہ تھراں پاک دی اکہیت دا

ترجمو بیان کردا اے۔ "وہابی" اچھے زندگی گھڑ تماشا اے۔ اسان دی
زندگی گھڑ، گھڑ وچ نو جوانی توں سوہری گزر جائی اے۔

ۛ جاتک گھٹن اٹی ڈنہ
کوئی پدے کوئی پدا
ڈنہ چاے اٹی کھے دوڑن
اپنی وری نہ پھوڑن

(13) ترقی پسندی :-

باقی صدیقی سوراں وی اپنی نظماں وچ
ترقی پسند تحریک دے بارے وچ کردے ہن۔ اوہ غریب
نال 'نا انسانی' بارے وچ لکھدے ہن۔ کم کسی طرح اہم طبقہ
غریباں توں نفسانی طور تے شعور کردا اے۔

ۛ مل نہ گھلو ویا
فضلا سوئی سوئی آیا
کرما سب کچھ جھڈے بھیجا
مل نہ گھلو ویا

(14) ظلم تے اوس دا انجام :-

باقی صدیقی سوراں نے اپنی نظماں وچ
ظلم تے اوس دا انجام بارے وچ گل کردے ہن۔ اوہ
کینہ میں کم اے ظالم توں سمجھدے ہن کہ ساڈا کوئی
کچھ نہیں ہو کر سکدا۔ ہر اک دن انسان دا انجام وی
بھڑا سوہدا اے۔

ۛ دادو اک بدماش
اُٹھا شملہ رکھے
جیٹے پیڑے لائے
کوئی کم نہ چھڈے

راتی سنی رائے
 دنی کھکراں نئے
 بہرے کھڈے تاش
 نئے وڈے سارے
 اس نے اگے نئے
 رہے وچ کھلوکے
 پانی گڑیاں کولوں منے
 کسی وچوں فریں
 بھی اوک نی راشی
 دادو یک بدھماش

(15) تہذیب و ثقافت دی موت دا نوم :-

باقی مدھی سوران
 اپنی نظماں وچ تہذیب و ثقافت دی موت دا نوم بیان کرے
 سوئے اکڑے سن کہ اچکل گاؤں وچ نہ اوہ لہرجی سن نہ
 اوہ پے والی ریتا سن پر کسی نوں اپنی دھرتی نال پیار سوردا
 ا۔ اسی لئے اوہ اپنے گاؤں واپس آئے اوہ پے والے ماحول
 نوں یاد کردے سن۔

(16) زبان و بیان :-

باقی مدھی سوران دا بیان سدھ پرھرا ا۔
 انہاں تکی بحر دیاں نظماں وچ ساری گل بیان کئی ا۔ باقی
 مدھی سوران نے معاشرے دیاں گوجاں نوں چھوٹی چھوٹی نظماں
 وچ بیان کرے لوکاں نوں سمجھاؤں دی کوشش کیتی ا۔

(17) مکدی گل :- باقی مدھی سوران نے اپنی نظماں وچ معاشرتی

حالات دی عکاسی، مفاقت دی سچی تصویر، تہذیب و ثقافت دی
 شہداء، حالات و واقعات نوں بیان کیتا ا۔